

Cenaze için hüsn-ü şehadet ve kabirde beden

Malatya Erkenek'ten okuyucumuz: "1- İmamların, cenaze namazı kıldırdıktan sonra 'Mevtayı nasıl bilirsiniz?' diye sormalarının ve helâllik istemelerinin kaynağı nedir? 2- Kabir azabını ruh mu, ceset mi çeker, beraber mi çekerler? Ceset çekiyorsa ceset zaten çürüyor. Bu da başlı başına bir azap değil mi?"

HÜSN-Ü ŞHADET BİR MAŞER BELGESİDİR

Dürüstçe yapılmış hüsn-ü şehadet önemlidir.

İnsanlar dünyayı birlikte yaşıyorlar, mahşere birlikte çıkacaklar. Dolayısıyla birlikte yaşayan insanların, akrabaların, komşuların, aynı mahal sakinlerinin birbirleri hakkındaki hüsn-ü şehadetleri ve varsa haklarını helâl etmeleri veya etmemeleri önemlidir. İnsanların hüsn-ü şehadetleri birer mahşer belgesi olduğu gibi, 'Hakkımı helâl ediyorum' sözü de kul hakkının ibrası açısından önemli bir mahşer belgesidir.

Bir cenaze hakkında böyle bir hüsn-ü şehadet ve başkalarının onun üzerindeki haklarını helâl etmeleri beyanı o kişiyi—gerçek yüzünü, gizli hallerini, şahsî amellerinin muhasebesini Allah'a bırakmak şartıyla,—mahşere dönük olarak ibra etmek, yani aklamak demektir.

Bu aklama şehadeti, sünnettir. Allah nezdinde muteberdir. Ancak kişinin aklanmayacak günahları varsa ve herkesçe biliniyorsa ve yüzde elliden fazla iyi bilinen yanları da yok ise elbette her şeye rağmen o kişiyi aklamak şart değildir.

İmam sorduğunda tanımadığımız kişi hakkında bir şey söylemek zorunda değiliz. Tanımıyorsak suskun kalmamızda bir sakınca olmamakla beraber, oradaki ekseriyetin hüsn-ü şehadetine dayanarak iyi biliriz demek daha faziletlidir.

SİZLER ALLAH'IN ŞAHİTLERİSİNİZ

Hz. Enes (ra) anlatıyor: “Resûlullah’ın (asm) yanından bir cenaze geçti. Oradakiler, cenazeyi hayırla yâd ettiler. Peygamber Efendimiz (asm):

“Vacib oldu!” buyurdular.

Sonra bir cenaze daha geçti. Bunu kötü sözlerle yâd ettiler. Resûlullah (asm) yine:

“Vâcib oldu!” buyurdular.

Hz. Ömer (ra):

“Ya Resulallah! Her iki cenazeye de vacip oldu buyurdunuz. Vacip olan nedir?” diye sordu.

Peygamber Efendimiz (asm):

“Öncekini hayırla yâd ettiniz; ona Cennet vacip oldu. İkincisini kötülükle yâd ettiniz; ona da Cehennem vacip oldu. Sizler Allah’ın yeryüzündeki şahitlerisiniz!” buyurdu.1

İNSAN BEDENEN ÖLÜR; AMA RUHU YAŞAR

Kabir hayatı âhiret hayatının ilk durağıdır. Üstad Bediüzzaman’ın ifâdesiyle, dünyadan başlayıp kabre, haşre ve ebede kadar uzanıp giden beşer yolculuğunun ilk istasyonudur.2

Kabir istasyonundan sonra yolculuk da devam ediyor, hayat da! Hayat devam ediyor; çünkü ruh bakidir. Kabirde insan ceset bakımından ölmüştür; fakat rûhen hayydır, yani hayattadır.

Kabir suâli haktır. Kabir azabı haktır. Kabir saadeti haktır. Kabirden sonra ruhun cesetle birlikte yeniden dirilişi haktır.

Kabirde azabı ruh çeker, saadeti de ruh görür. Fakat ceset hissesiz de kalmaz! Kabir hayatı açısından ceset ölmüştür; fakat ruha gelen darbelerin çok da uzağında değildir. Çünkü günahlarda ruhun irâde beyanı ve şer tercihi her ne kadar ön plânda idiyse de; cesedin fiilî rolü ve bizâtihi iştirâki göz ardı edilebilir mi? Meselâ, koğuculuğu isteyen ve teşvik eden rûhî kuvveler ise de, bilfiil icrâ eden dil değil mi? Meselâ, hırsızlığa yönlendiren rûhî güçler ise de, hırsızlıktan fiilen beslenen ve faydalanan beden değil mi? Meselâ, içkiye sürükleyen rûhî temayüller ise de, içkiyi tadan, haram eğlenceden beslenen ve keyif alan beden değil mi?

BEDENİN SEVAPTA DA HİSSESİ BÜYÜKTÜR

Bunun aksi sevap ve hayır noktasında da düşünülebilir. Hayra yönlendiren kalbin duyarlılığı ise de, hayır için çilelere katlanan bedenden başkası değildir. Meselâ, namaz için camiye gitmeye yönlendirdiğimiz ayaklarımızın hakkından geçebilir miyiz? Bir ihtiyaç sahibinin elini tutmakta kullandığımız ellerimizin hakkını görmezden gelebilir miyiz? Allah'ın haramlarından yana sevk etmediğimiz ve helâl dairede terbiye ettiğimiz bedenimizin muhtelif organlarının mükâfatı hak etmediğini söyleyebilir miyiz?

Hiç şüphesiz asıl cismânî lezzet de, cismânî azap da “ba'sü ba'de'l-mevtten” sonra, yani dirilişi müteakip kurulacak mizandan sonra, yani mahşerden sonra hayatın Cennet ve Cehennem şeklinde tecellisi çerçevesinde görülecektir. Ve kabir hayatı genel itibariyle ruhânîdir. Fakat bir takım tecellilerden cesedin de hissesini alacağı anlaşılmaktadır.

Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Kabir, âhiret konaklarından ilkidir. Eğer ondan kurtulursa, gerisi kolaydır! Şayet kurtulamazsa, gerisi daha ağırdır.”³

Dipnotlar:

1- Buhârî, Cenâiz 86, Şehâdet 6; Müslim, Cenâiz 60, (949); Tirmizî, Cenâiz 63, (1058); Nesâî, Cenâiz 50, (4, 49, 50); Ebû Dâvud, Cenâiz 80, (3233).

2- Sözler, s. 27. 3- Tirmizî, Zühhd, 3.